

...bibliotēkā nedzīvo klusums, tur dzīvo burti...

M.Laukmane

Darbs ar bērniem un jauniešiem
Balvu CB bērnu literatūras nodaļā

2010. gads

1.Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums .

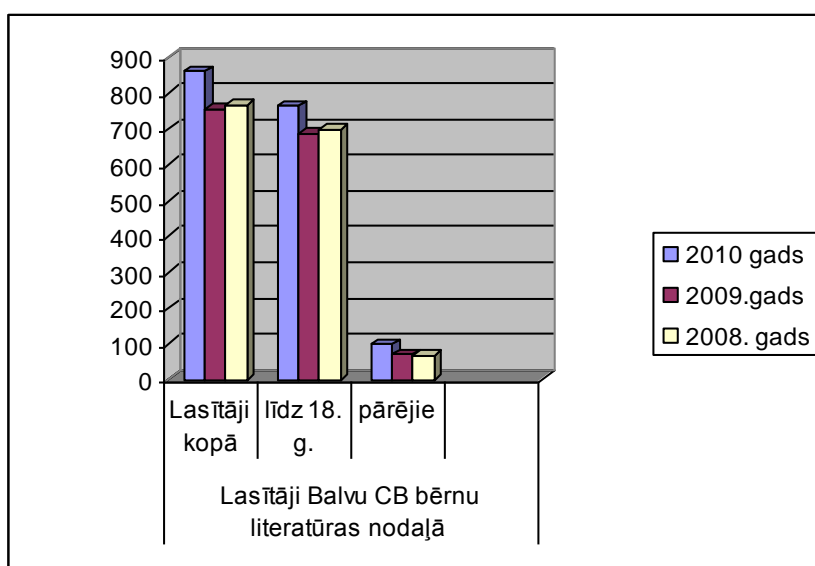
Balvu CB bērnu literatūras nodaļas lasītāju pamatkontingentu sastāda bērni no pirmsskolas līdz 9.klasei, t.i.16. gadiem.Bērnu literatūras nodaļas abonementā ir iespējam izņemt grāmatas uz mājām, tur ir iekārtots spēļu un rotaļu stūrītis, kur mazie apmeklētāji var uzkavēties rotaļājoties, skatoties filmiņas, kā arī lasot grāmatas. Lasītavā ir iespēja lasīt uz vietas un izņemt uz mājām 34 nosaukumu periodiskos izdevumus, uzziņu literatūru un uzkavēties lasītavā, gaidot rindā uz pieeju 6 datoriem un internetam.

Organizējot savu darbu, bērnu literatūras nodaļas 3 darbinieki ņem vērā norādījumus un atziņas par darbu ar bērniem, no informācijas, kas pieejama internetā, kā arī, kas ir iegūts apmeklējot seminārus un konferences, ko organizē NB BLC darbinieces.

Pētot un salīdzinot lasītāju, apmeklētāju un izsniegumu statistiku, vērojamas pozitīvas tendences, salīdzinot 2008., 2009. un 2010. gadu. Lūdzu skat.zemāk:

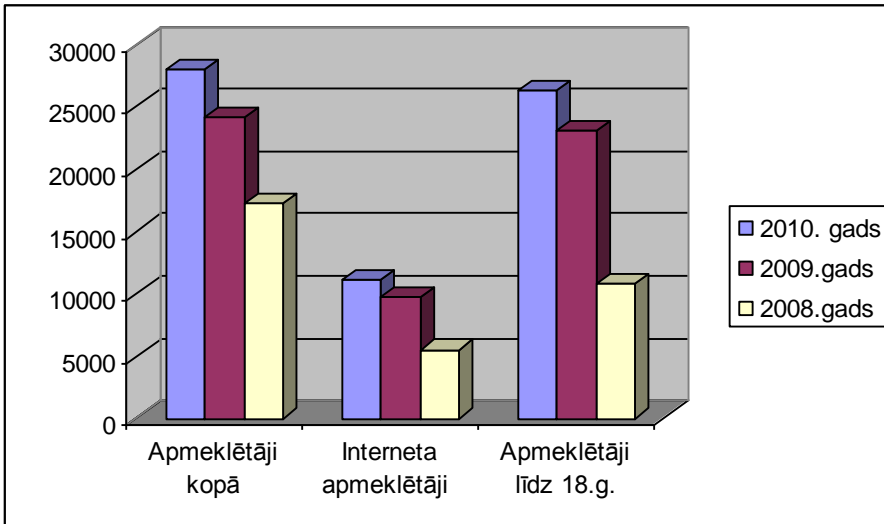
Lasītāji Balvu CB bērnu literatūras nodaļā

	Lasītāji kopā	līdz 18. g.	pārējie
2010.gads	859	762	97
2009.gads	754	684	70
2008. gads	765	699	66

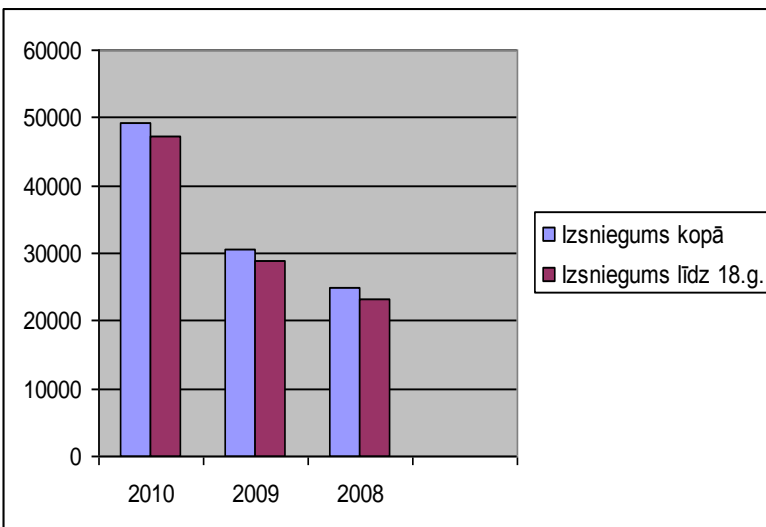
Apmeklētāji Balvu CB bērnu literatūras nodaļā

	Apmeklētāji kopā	Interneta apmeklētāji	Apmeklētāji līdz 18.g.
2010. gads	27898	11089	26222
2009.gads	24144	9684	23037
2008.gads	17268	5493	10778

Izsniegums Balvu CB bērnu literatūras nodaļā

	Izsniegums kopā	Izsniegums līdz 18.g.
2010	49227	47185
2009	30636	28816
2008	25018	23333

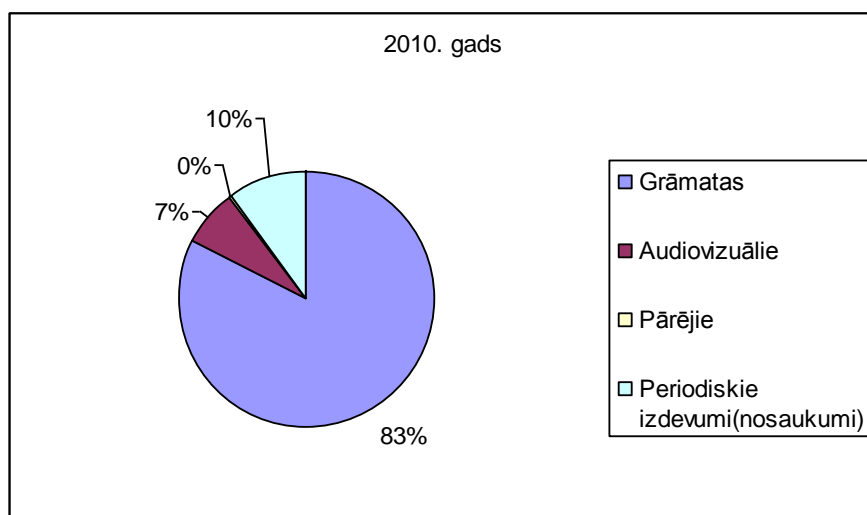
2. Bibliotēkas krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte.

Veidojot un komplektējot bērnu literatūras nodaļas grāmatu fondu, pirmām kārtām vadāmies no tā, cik liels finansējums ir piešķirts grāmatu fonda papildināšanai, kādas ir lasītāju intereses, pētot visu jaunāko informāciju internetā un presē par to, kādu jaunāko literatūru piedāvā izdevniecības, pirmām kārtām cenšoties iepirkt jaunāko bērnu oriģinālliteratūru, tulkoto literatūru bērniem un uzziņu literatūru.

Lūdzu skat. informāciju par jaunieguvumiem 2008., 2009. un 2010. gadā:

Jaunieguvumi Balvu CB bērnu literatūras nodaļā

	Grāmatas	Audiovizuālie	Pārējie	Periodiskie izdevumi(nosaukumi)	Kopā
2010. gads	284	25	1	34	344
2009.gads	308	11	4	36	359
2008.gads	389	13	0	37	439

Ņemot vērā, ka arī 2010. gads bija ekonomiskās krīzes gads visā valstī, tad šie skaitļi nemaz nav tik slikti.

Budžeta līdzekļi		Dāvinājumi		Projekti	
eksemplāri	summa	eksemplāri	summa	eksemplāri	summa
					133.50
233	965.18	53	212.92	24	

Pavisam kopā 310 eksemplāri par summu **Ls 1311.60**

Un 34 nosaukumi periodisko izdevumu par summu **Ls 551,-**

Gada laikā tika arī atlasīta **un norakstīta**

Lasītāju mazizmantotā literatūra 152 grāmatas un 87 brošūras, t.i. kopā 239 eksemplāri un

Lasītāju nolietotā literatūra 316 grāmatas un 31 brošūra, t.i. kopā 347 eksemplāri

Tātad pavisam kopā no bērnu literatūras nodaļas fonda 2010. gadā tika izslēgts 586 eksemplāri, bet fondā ienāca 344 eksemplāri iespiedvienību.

Salīdzinot jaunieguvumus Balvu CB pieaugušo un bērnu literatūras nodaļā:

	Bērnu literatūras nodaļa	Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļa	Kopā
Jaunieguvumi (grāmatas u.c. bez periodiskajiem izdev.)	310eks.jeb 29,5 %	739 eks. jeb 70,5 %	1049 eks.jeb 100%
Summa jaunieguvumiem no budžeta līdzekļiem	965.18 Ls jeb 33,4%	1923.25jeb 66,6 %	2888,43
Lasītāji	859 jeb 25 %	2618 jeb 75 %	3477

3.Uzziņu darbs,informācijas pakalpojumi.

Uzziņu un informācijas darbs galvenokārt tiek veikts, izmantojot visus iespējamus bibliotēkā pieejamos resursus: uzziņu literatūras fondu, informāciju internetā, bibliotēkā pieejamās datu bāzes. Regulāri gan lasītavas, gan abonementa fonds tiek papildināts ar uzziņu literatūru.

2010.gadā Balvu CB bērniem un jauniešiem bija pieejami 34 nosaukumi žurnālu un laikraksti latviešu, vācu un krievu valodā. Bērnu literatūras nodaļā

regulāri tika iegādāta jaunākā uzziņu literatūra dažādās zinātņu nozarēs. Bērniem un jauniešiem ir pieejams bezmaksas internets - 6 datori ar interneta pieslēgumu, kurus var izmantot mācībām un brīvā laika pavadīšanai. Visās bibliotēkas telpās nodrošināta iespēja izmantot bezvadu internetu. Pieejami kopētāja, printera un skenera pakalpojumi. Bērņus un jauniešus bibliotēkas darbinieki konsultē un apmāca galvenokārt individuāli.

Bērnu un jauniešu lasītavā katru dienu tiek sniegtas dažādas uzziņas pārsvarā tās ir mutiski, joprojām populāra ir arī uzziņu sniegšana pa telefonu. Uzziņas vairāk saistītas ar skolā apgūstamajiem tematiem, arī skolēnu individuālajām interesēm.

Ļoti grūti ir uzziņas precīzi uzskaitīt, jo ir jūtami pieaudzis darba apjoms.

Interesantākās uzziņas:

- par P.Čaikovska baletu „Riekstkodis”
- kā kopt papagaili
- kā atrast savu zemes īpašumu kartē
- kādas rotaļas spēlēt klases vakarā
- viss par suņu dresēšanu

Pavisam kopā bērnu literatūras nodaļā tika sniegta 1119 uzziņa.

4. Bibliotēkas lasītāju interešu izpēte.

2010. gadā mērķtiecīga lasītāju izpēte netika veikta. Bet no ikdienas darba ar apmeklētājiem var secināt, ka

-mazie apmeklētāji labprāt izvēlas tādas neparastās grāmatiņas: ar puzlēm, runājošās, pīkstošās, ar actiņām un tādas, kurās ir daudz bilžu, arī tādas grāmatas pēc kurām ir skatītas filmas, piem, Metriņa stāsti, Tomass un draugi

- daži bērni ņem tikai tādas grāmatas, kuras ir ieteicamo grāmatu sarakstā, kas ir iedots no skolas

-pieprasītas šogad bija S.Kolinsas grāmatas- „Bada spēles” un turpinājumi, daži bērni tikai tādēļ iestājās Bērnu žūrijā, lai ātrāk tiktu pie šīs grāmatas lasīšanas

- 7.-9.klašu meiteņu vidū joprojām ir iecienītas grāmatas par pusaudžu savstarpējām attiecībām, sērijas „Skolas romāns”, „Gandrīz pieaudzis”, „Skolas stāsti” u.c.

5. Bibliotēkas sadarbības tīkls, partneri, vērtējums.

Sadarbības partneri nemainās, vienu gadu vairāk sadarbojamies ar vienu, citu gadu ar citu. 2010.g. laba sadarbība izvērās ar **Balvu pirmsskolas izglītības iestādēm** „Pīlādzītis” un „Sienāzītis” audzinātājiem: I. Larka, I. Hmara, I. Svelpe, D. Pastare, Kacēna M. , Pušpure A., metodiķe V. Lielbārde. Šī sadarbība 2011.gadā noteikti ir jāpilnveido, lai bērni kopā ar vecākiem jau agrīnā vecumā sāk apmeklēt bibliotēku. Sadarbības partneri joprojām ir visu **pilsētas skolu bibliotekāri** (R. Bukša, L. Jermacāne) kā arī atsevišķi skolotāji, kuri ir vairāk personiski pazīstami(A. Dvinska ar Balvu Valsts ģimnāzijas dramatisko pulciņu, S. Zabalotņeva, Ž. Ivanova , N. Bogdanova u.c.)

Lai sadarbība veidotos patiešām laba, ir jāiegulda ļoti daudz laika un darba.

Savus sadarbības partnerus vērtējam ļoti pozitīvi, jo lai bibliotēkas darbība noritētu veiksmīgi, tas nav iespējams bez sadarbības.

6. Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes, realizētie projekti.

Ar tehnoloģiju ienākšanu bibliotēkā bērni jau pirmsskolas vecumā kļūst par interneta lietotājiem. Tādēļ ar katru gadu bibliotekāriem darbā ar bērniem arvien vairāk darba un izdomas jāiegulda lasīšanas veicināšanas aktivitāšu organizēšanā, lai uzturētu interesi par grāmatām un lasīšanu bērnu un jauniešu vidū, organizējot dažādus lasīšanas veicināšanas pasākumus, lai tas apmeklētājiem liktos interesanti un vajadzīgi.

Visa gada garumā, sadarbojoties ar bērnu darbiniekiem, skolām, klašu kolektīviem regulāri tika noorganizēti jauno grāmatu apskati jeb „Sarunas par grāmatām”-3 , ekskursijas pa bibliotēku-7, rotaļu stundas bērnu stūrītī- 7, teātra uzvedumi bibliotēkā-2, jauno grāmatu dienas-7, dzejas stundas-5, bibliotekārās stundas-2, literārās stundas- 3, minikonkursi- 5, viktorīnas -2, filmu seansi bibliotēkā katru mēnesi pēc apmeklētāju vēlēšanās, literatūras izstādes -55 un neparastās izstādes-4 (Ingūnas Radziņas leļļu izstāde, mākslinieces Elitas Eglītes darbu izstāde, vizuāla izstāde „Bērnu žūrija 2010 rullē , vizuāla – ziemassvētku apsveikumu kartiņu (20.gs. sākums- 40-ie gadi) izstāde. Pie veiksmīgākiem , interesantākiem pasākumiem gribētu nosaukt :

- **Ingūnas Radziņas** ceļojošo leļļu izstādi „Lelles grāmatu varoņi”. Izstāde visiem apmeklētājiem likās vienkārši lieliska. Tā bija ļoti apmeklēta, un izraisīja daudz pozitīvu emociju apmeklētāju vidū. Gribētos, lai šādu iespēju būtu vairāk.

Osumposums- pankūku mošķis un viņa draugi.....

Dažādu pasaku varoņi iekārtojušies bērnu literatūras nodaļas abonementā....

- Bērniem ļoti patīk un tiek izrādīta interese par **minikonkursiņiem lasītavā**, kur var uzzināt daudz ko jaunu, uzlabot savas iemaņas informācijas meklēšanā

un beigās vēl nopelnīt kādu balviņu! Piemēram, par Lieldienām, Ziemassvētkiem, Ziemeļvalstīm, Eiropas valstīm, par lasīšanu.

- Daudz uzmanības grāmatai un lasīšanai tika pievērsts bibliotēku nedēļā, kas noslēdzās ar Bibliotēku nakts pasākumiem pieaugušajiem un bērniem kopā.

Bibliotēku nedēļā mazajiem apmeklētājiem piedāvājām dažādus pasākumus visas nedēļas garumā

- **„Sarunas par grāmatām”**
- 1.klasītes aicinājām **ekskursijā** uz bibliotēku
- bibliopunkta bērni varēja piedalīties **pārrunās** par izlasītajām grāmatām
- lasītavas apmeklētāji piedalījās **viktorīnā** par Čehiju un varēja aplūkot mūsu lasītājas Ievas Zelčas **fotogrāfiju izstādi**
- abonementā bija aplūkojama **„Neparasto grāmatu” izstāde**(vērtējam kā ļoti izdevušos)
- bibliotēkas zālē interesenti varēja noskatīties **teātra izrādi** „Putekļu princese” pēc kuras izrādīšanas dramatiskā kolektīva dalībnieki piedalījās **akcijā”Bibliotēka iziet ielās”**- pilsētas iedzīvotājiem tika dalītas grāmatzīmes ar bibliotēkas darba laiku un piedāvājumiem
- abonementā sāka darboties un turpinājās visu vasaru **grāmatu maiņas punkts** „Paņem mani līdzi!”(kur jebkurš apmeklētājs varēja atnest kādu savu grāmatu un samainīt ar citu; interese no apmeklētāju puses bija liela)

Bet nedēļas noslēgumā, **bibliotēku nakts** ietvaros no pulkst. 19.00 līdz 23.00. pavisam neierastā vidē bibliotēkas apmeklētāji varēja piedalīties orientēšanās sacensībās pa bibliotēku, vecāki un vecvecāki kopā ar bērniem rotaļu stūrītī lasīja, spēlēja spēles, skatījās animācijas filmiņas, lasītavā piedalījās krustvārdu mīklu minēšanā, bet interneta pieejas punktā darbojās tikai viena adrese www.pasakas.net.

Ievas Zelčas fotogrāfijas lasītavā

Sarunas par grāmatām...

Neparasto grāmatu izstāde abonementā(vismazākā, vislielākā, runājošā, pīkstošā un daudz citu interesantu grāmatu vienkopus izstādē)

Vecmāmiņa Cirēnija kopā ar mazdēliņu Mareku spēļu un rotaļu stūrītī Bibliotēku naktī

Krustvārdu mīklu minēšana rit pilnā sparā...

Esam pievērsušies portālam www.pasakas.net

Bibliotēka iziet ielās...

- **Pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņu grupu apmeklējumi bibliotēkas rotaļu stūrītī**

Mēģinām katru mēnesi uzaicināt PII iestāžu grupiņas uz bibliotēku, ilgtermiņā tas ir nostrādājis, ja kādreiz pirmsskolas lasītāju bija ļoti maz tad tagad tie ir vairāki desmiti, apmēram 40. Pēc tam kad bibliotēka ir apmeklēta kolektīvi, neizpaliek arī individuāli apmeklējumi. Iespējams tas ir saistīts arī ar to, ka bibliotēka tomēr ir bezmaksas pakalpojums un tieši šī brīža apstākļos tas daudziem ir ļoti svarīgi.

Bērniem ir bijušas rotaļu stundas, multeņu stundas, dzejas lasījumi, skaļā lasīšana utt.

- **Latvijas un Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas** pasākumi novembrī arī ir tie, kad atkal vairāk izskan grāmatas un bibliotēkas vārds.

Ziemeļvalstu nedēļas laikā no 8.-14. novembrim, kuras tēma šogad ir „Teiksmainie Ziemeļi” paši mazākie apmeklētāji, šoreiz bērnudārza „Sienāzītis” 46 audzēkņi Rītausmas stundā iepazīs un noklausījās jaukās grāmatiņas „Leduslācēns Ille” lasījumā, satikās ar pašu lācēnu Illi, ar viņa draudzenīti Petru, uzzināja viņu piedzīvojumus un kopā jautri izvingrojās.

Ar 7.-9.klašu Bērnu žūrijas 11 ekspertiem bibliotekāres tikās BVĢ bibliotēkā, kur sveču gaismā mēģināja sajust to, ka arī viņi ir kāda maza daļiņa no neparastā, ieklausoties stāstījumā par Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas tradīcijām un noklausoties fragmentu no dāņu rakstnieces Lēnes Koberbēlas fantāzijas grāmatas „Kauninātājas meita” fragmentu.

- Sadarbībā ar pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļu, tika noorganizēta **I.Puplovskas gleznu izstāde „Bērnu dzeja ilustrācijās”** ar bērnu dzejnieces **Leontīnes Apšenieces** piedalīšanos. Pasākumu kuplināja Apšenieces grāmatu izstāde un ģimnāzijas dramatiskā kolektīva atraktīvs uzvedums „Kur dzejoļi dzīvo”-pārsteidzot un iepriecinot mākslinieci par to, kā viņas dzejoļi tika atdzīvināti.Arī pati dzejniece bija ļoti atraktīva, iesaistoties pārrunās un dzejoļu lasīšanā mazajiem pamatskolas apmeklētājiem.

- Jau 9. gadu pēc kārtas piedalāties **VKKF mērķprogramma „Bērnu žūrija”**.

Secinājām, ka bērnu aktivitāte šinī programma nav mazinājusies.

2010. gadā **Bērnu žūrijas pasākumi**

- Bērnu žūrijas – 2009. noslēguma pasākums(videokonference ar leļļu meistari I. Radziņu, pārruna Drošs internets)
- Zaļā vīriņa preses konference Balvu pamatskolā un Balvu amatniecības vidusskolā
- Lasošās vasaras finišs ar Bubblicious
- Skatāma bija vizuāla izstāde”Bērnu žūrija-2010”rullē” (fotogrāfijas no Bērnu žūrijas pasākumiem)

(vairāk informācijas varēs lasīt atskaitēs par Bērnu žūrijas darbu-2010)

Projekti

2010. gadā Balvu CB bērnu literatūras nodaļas darbinieki mēģināja iesniegt pavisam kopā 5 projektus- Rietumu bankai, Hipotēku un zemes bankai, kā arī VKKF. Diemžēl atbalstu ieguva tikai piedalīšanās lasīšanas veicināšanas mērķprogrammā **„Bērnu žūrija”**.

Tomēr, sadarbojoties ar pieaugušo lasītāju apkalpošanas, aktīvi iesaistījām savus lasītājus **ĀM ES projekta „Es vides vidū”** aktivitātēs.

Viens no projekta mērķiem bija rosināt skolēnus mainīt attieksmi pret sevi un savu apkārtni. Mūsu lasītāji iesaistījās

- zīmēšanas konkursā pēc M.Valdberga grāmatas „Meža mošķu noslēpums”
- bērnu un jauniešu lasītavā darbojās 8 radošās darbnīcas.(no oktobra līdz pat 2011. gada janvārim). Radošajās darbnīcās bērniem bija iespēja strādāt ar dažādiem materiāliem dažādās tehnikās. Visi nepieciešamie materiāli tika nodrošināti un gatavos darbus bērni ieguva savā īpašumā. Ar šī projekta palīdzību bibliotēkā tika iesaistīti arī tādi bērni un jaunieši, kas līdz šim bibliotēku neapmeklēja. Cerams, ka viņi kļūs par mūsu bibliotēkas lasītājiem.

Projekta ietvaros bērnu literatūras nodaļa ieguva arī 13 uzzinoša rakstura grāmatas

Radošajā darbnīcā notiek apsveikumu izgatavošana...

Lasītavas apmeklētāji var aplūkot **Ziemassvētku apsveikumu kartiņas no 20. gadsimta sākuma līdz 20.gadsimta 40.-gadiem**

7. Bibliotēka darbinieku tālākizglītības vērtējums.

2010. gadā visi 3 bērnu literatūras nodaļas darbinieki piedalījāsursos, kas tika noorganizēti turpat bibliotēkā

- „Interneta un TV iespējas informācijas laikmetā”
- „Mentoringa programma bibliotekāriem darbam ar bērniem”
- piedalījāmie bibliotēkas darbinieku pieredzes apmaiņas ekskursijā jeb kultūrvēsturiskajās studijās uz Preiļu bibliotēku.

Kursi ir noderīgi un vajadzīgi.

Tā, kā 2010. gadā bērnu literatūras nodaļā – lasītavā tika pieņemta jauna darbiniece, kas paralēli darbam studē RPIVA, un kura pēc profesijas nav bibliotekārs, tad viņa apmeklēja 36 stundu pamatzināšanu programmu bibliotekāriem Rīgā „Bibliotekārais un informācijas darbs bibliotēkā”.

8. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi.

-Bērņus grūti vairs ar ko pārsteigt.

-Katru gadu joprojām saskaramies ar lasītājiem- parādniekiem. Visbiežāk ir tā, ka gadu no gada lielie parādnieki ir vieni un tie paši. Tiek izmantoti atgādinājumi uz e-pastiem portāls „draugiem”, zvani vecākiem, bibliotekāra apmeklējums skolā ar atgādinājuma lapiņām, kuras tiek personīgi nodotas vaininiekam

- datori – konkurenti grāmatām

Arvien agrākā vecumā bērni sāk nākt uz bibliotēku pie datoriem, bet tā kā bieži vien viņiem bieži vien ir jāuzgaida, tad bibliotekāri cenšas, šo gaidīšanas laiku izmantot lietderīgi: uzkavēties turpat blakus lasītavā, palasīt periodiskos vai uzzīņu izdevumus, vai noiet lejā uz 1.stāvu un uzkavēties bērnu spēļu un rotaļu stūrītī.

Gribētu vairāk domāt par to lai bibliotēkā būtu mājīgi, daudz gaismas un plašuma.

Balvu CB bērnu literatūras nodaļas vad. Ligita Pušpure